"Crinul", cofetărie pentru doamne
Editura EUBEEA, Timişoara - 1997

CONSTANŢA MARCU

LECŢIA TĂCERII

Dacă s-ar întoarce Camil, oare cât din mine ar mai corespunde - după atâţia ani trăiţi alături - cu partea lui care, cândva, însemna noi, adică el şi eu? Vom mai fi eu sufletul iar el trupul?

Cât rămâne şi cum rămâne trebuie dus mai departe, până la capătul iernilor, însă e greu pentru că fiecare anotimp poartă şi frigul şi îngheţul...

Da, el, stăpânul meu, adierea mirosului de câmp, seara întoarcerii din lumea aceasta murdară şi tristă, el - numai al meu, atingerea dintâi când trandafirii erau îmbobociţi - s-a întors. Buturugă pregătită să ardă în căminul sufletelor noastre, jarul şi miracolul trupului de copil pe care mi l-a dăruit, dumnezeiasca minune, care după douăzeci de ore de viaţă după ce şi-a lipit buzele de izvorul laptelui a murit.

La câtva timp, în plină suferinţă, Camil a plecat şi el...

Plânsul clopotului, ca un zvon de dincolo de moarte îmi mai stăruie şi acum în auz...

şi ce-a fost apropiere, mâna stângă din mâna stângă, mâna dreaptă în mâna dreaptă, semn şi întreg, mai e?

Norii ce mişcă zilnic, anotimpurile parcurg la fel de ciudat şi de fantastic aceeaşi traiectorie, furnica urcă şi coboară firul de iarbă în acelaşi ritm identic, zăpezile răsfaţă copiii, totul rămâne neschimbat. Am fost împreună şi nu mai suntem. Aud aievea răsucitul cheii, cum deschidea uşa, intra în bucătărie şi mi se adresa cu invariabilul ,,Ce mâncăm?"

Era al meu şi pare greu să înţeleg că a plecat. Absenţa lui ambiguă seamănă cu visul în care era mai prezent decât viaţa, în care exista... în care mai există, se apropie, altădată apare pe neaşteptate şi-mi populează nopţile. În zori, când devine iarăşi trupul trufaş, pentru mine e un trup oarecare. Poate totuşi s-a prefăcut că îi era indiferent... Poate l-am agasat cu întrebările când dorul lui

fugea spre altcineva?!

Ajung să nu mai ştiu unde începe durerea. Locuiesc în acelaşi spaţiu, sub acelaşi acoperământ, citesc chitanţe de la serviciile de întreţinere a apartamentului, vorbesc la acelaşi telefon, mânuiesc tacâmurile de atunci, folosesc aceleaşi prosoape, săpunuri, scaune, geamantane, feţe de masă. Oboseala zilelor, dar mai
ales a nopţilor de singurătate îmi apasă sufletul şi trupul.
De fapt, nu se ştie cine greşeşte. Poate nici unul. Sau amândoi. Posibil ca dumnealui, trupul trufaşul să fie pe malul vreunui lac de munte, acolo unde nu-l ating neplăcerile cotidiene şi nici nu sună domnişoara ,,de la Gaze" pentru taxele lunare.

E linişte. Poate altă dată să fie mai rău, dar nici n-ar fi exclus să ne fie mai bine.

Acolo, pe malul lacului din închipuire, cu cerul întotdeauna albastru şi limpezimea apei află balsamul de care el a fost atras. Consideră că e liber şi că are voie să-şi mute trupul oriunde. Nu se cheltuieşte cu rest, nu se încurcă în mărunţiş, fiindcă acolo nu se strică eslingherul, nici ţeava de la demisol nu se fisurează tocmai cu două zile înainte de Anul Nou.

Este salvat de linişte şi bunăvoinţă, pe malul singur şi mut.

Sufletul înclinat spre visare aşteaptă acasă.
Aşteaptă ca zona senină a lumii să-l trimită pe trup acasă.
Să răsucească cheile, să deschidă poarta cu obişnuitul scârţâit, să aducă pâinea proaspătă de la băcanul din colţ ori ziarele din cutia poştală.

Şi îl aştept cu supă caldă şi cu banalităţi.
Pe masă tronează trei flori albe - crini - primite în dar de la o fostă elevă. Numai că domnul trup, plin de sine, nu-i vede. Drept este că nu sunt cele mai scumpe flori din lumea aceasta; fata le-a adus
într-un celofan, dar avea un zâmbet de înger când mi le-a dat.

Mănâncă; tace şi iar tace, ascultă doar ştirile de la radio şi întreabă cu privirea unde sunt ziarele. Soneria sparge monotonia ce ameninţă să devină ucigătoare într-o zi.
Au venit doi tineri, nepoata mea şi logodnicul ei, cu invitaţia de a merge şi noi la nunta lor.

Îi invit în sufragerie, apoi aduc o tavă cu pahare, vin şi cafea. Se retrage în camera lui. Preocupat. În gând îmi fac socotelile cât vom da la nuntă...

Şi astfel zilnic trecem unul pe lângă altul. Nu ne atingem, simţim doar că nu ne mai putem cuprinde. Are sufletul plasat la loc sigur, nealterat, frumos, liniştit...

Necazul e că n-am reuşit să-l conving să mă ducă şi pe mine undeva, undeva departe... şi cât de bine ar fi fost!

Rămân numai cu amintirea lui care pe zi ce trece devine tot mai greu de suportat. Ajung să mă întreb dacă ar mai fi capabil să simtă atingeri, dacă ar mai aştepta mângâieri şi răsfăţ de copil, sau fleacuri cumpărate doar pe câţiva lei, cumpărate anume...

Poate mai există o astfel de zi. Trebuie să fie. O zi pe care nu o intuim, sau poate o neglijăm. Ziua aceasta se numeşte ,,zero". şi din momentul acela viaţa trebuie să continue altfel. S-ar putea să fie un har, nu un sentiment construit, sau o premoniţie. Un abstract pe care să-l simtă, în acelaşi timp, cei doi locatari.

Ne rugăm la Dumnezeu pentru atâtea şi atâtea lucruri. Pentru această sfântă zi nu implorăm niciodată nimic? Compensăm suferinţa care se instaurează cu tot felul de cântări deşarte cu toate că în adâncul fiinţei, la un moment dat, ne amintim cu exactitate când anume s-a instalat această devoratoare suferinţă. Nu mai putem face nimic, recuperarea nu mai e posibilă.

Altă dată aduce, numai el ştie de unde, câte un pachet de la ,,pomana porcului", gutui sau untură de gâscă. Devine din nou rezonabil. Îl întâmpin zâmbind, îl întreb şăgalnic, când se va întoarce. Politicoasă, trag discuţia, încerc să-l fac să se simtă bine. Sau cât mai bine.

Cel mai adesea are statut de chiriaş în casa proprie, promite să aducă un instalator pentru ţevile ce plâng de atâtea şi atâtea săptămâni, spre bucuria celui ce vine să citească contorul de la apă. Mai promite că de Crăciun - dacă va fi acasă - va cumpăra el un brad mult mai ieftin decât cei din piaţă, va aduce vin de la o cramă vestită şi saloane din jeleuri de fructe, învelite în staniol colorat.

Dar n-a mai ajuns să se ţină de promisiune, pentru că a plecat. A plecat, pare-se fără regrete, convins că face cel mai inteligent lucru din viaţa sa, lăsându-mă singură atâtea zile şi nopţi, mai ales nopţi de coşmar şi doruri neostoite. M-a părăsit pentru himerele ce l-au atras din totdeauna.

Au trecut de atunci zile, nopţi, parcă mai multe nopţi, săptămâni, luni şi ani. Trei ani...

- Alo!... Am venit aseară... N-am despachetat încă nimic. Sunt la ai mei... Casa goală mă deprimă îngrozitor. Totul mi se pare ciudat...

E o linişte de cimitir în jurul meu şi numai pânzele de păianjen sunt singurele semne vii... Mă auzi?... De ce taci? Spune-mi măcar un singur cuvânt. Chiar ceartă-mă... Vino să ne întâlnim... Vino!

Simt apăsarea nefirească a timpului, parcă încremenit, bătut în cuie.

A venit! L-au chemat dorurile mele!

În receptor se aude o răsuflare pripită. Sunt mută de surpriza primelor cuvinte ale telefonului venit pe neaşteptate. Mi s-a uscat gura. N-ar mai trebui să aştept nimic de la cel care fugise cândva de lângă mine. şi totuşi... Intuiesc că tulburarea ce mă va cuprinde la întâlnirea cu el poate fi şi altceva decât sentimentul nedefinit pe care pretind că i-l port.

Oricum, nu mai poate articula nici un singur cuvânt. Cât de mult ar fi dorit să-i poată spune: ,,Camil, plecarea ta în Franţa, acum trei ani, m-a împins într-un fel de moarte, din care abia am reînviat. Lasă-mă cu ale mele... Nu mai răscoli ceea ce timpul a cicatrizat cât de cât. ţi-e simplu să pui mâna pe telefon, să formezi numărul ştiut şi să mă introduci din nou în morişca durerii!"

Gândurile învălmăşite o opreau să vorbească. Plângea fără să articuleze măcar o singură silabă. La un moment dat, o aprinsă şi nebănuită căldură o năpădi. Parcă îşi auzi glasul, precum un fir subţire, foarte subţire de mătasă, parcă îl poate atinge cu degetele, parcă...

-- Camil... ai venit? şopteşte.

Inutilă întrebare, cum inutile s-au dovedit multe lucruri din viaţa mea. Clipele îşi dobândiseră o nouă dimensiune. Intrau în taina tăcerii pe care amândoi se temeau că o risipesc. şi, totuşi, nu visa, era adevărul-adevărat. Obrazul îi ardea de emoţie. Camil venise. Mă chema la el, în casa socrilor mei.

Cu o mişcare leneşă aşează receptorul în furcă, în timp ce un tremur inexplicabil îi cuprinse trupul. ,,Să reiau de acum înainte viaţa de la ,,zero". Să-l cred din nou? Dacă nu reuşesc, şi totul se va dovedi doar o amăgire? Dacă, din vina mea, fără să vreau, dintr-o inerţie a durerii bătătorite în suflet nu voi putea să redau începutului frumuseţea?

Să-mi acord iertarea faptelor mele, să încep să-mi curăţ sufletul de angoase şi de rătăciri? Cât de greu îmi va fi să găsesc un fir, un singur fir de care să mă pot agăţa şi să-mi văd greşelile. Cât de greu e să le recunosc, să mi le reamintesc...

Singurul lucru pe care l-am făcut mereu, e bucuria binelui din care mi-am hrănit sufletul. şi poate nu l-am simţit cum trebuia. Nu l-am făcut îndeajuns.

,,Cum să mă îmbrac?"

Se aşează pe un scaun aflat în faţa oglinzii, lângă somieră. Ultima dată fusese la coafor acum două luni. La rădăcina părului firele albe se obrăzniceau. Sprâncenele zburlite, ochii plânşi. Respiră rar, să-şi revină.

Ajută-mă, Doamne! Numai tu ştii ce-a însemnat plecarea lui! De ce l-ai adus înapoi? N-am suferit oare destul?... Recunosc că nu de puţine ori eu am fost cea care te-am rugat să-i îndrepţi paşii spre casă... Poate n-am suferit îndeajuns. Ameţeala asta mă descumpăneşte. Cum o să arăt? N-am măcar o lenjerie mai ca lumea... M-am secat, m-am uscat. Am ajuns un obiect amorf? A venit, probabil, să dea cu piciorul în ceea ce a rămas. Să constate că m-am vlăguit, că nu mai sunt bună de nimic. Am greşit, desigur, cu ceva, din moment ce el a luat hotărârea şi a avut puterea să plece, să fugă de mine. L-a îmboldit şi dorul lui veşnic de ducă. Avea pe atunci patruzeci şi cinci de ani şi vise fanteziste. Nu pot uita ziua când mi-a spus: ,,Nu vrei să plec pentru că ţi-e frică de singurătate. Din orgoliu de femeie nu mă laşi să plec..."

În parte avea dreptate. Dar şi lui îi era la fel de frică de singurătate. Vreau să cred. Pentru că la un an a cunoscut-o pe Lisette.

,,Vino"! încă vibra în aer chemarea lui. O tulburase îngrozitor. Începu să silabisească. Cele patru litere ale cuvântului erau fiecare o şansă: Da-nu-da-nu. ,,Doamne, de ce mă pedepseşti?"

Trebuia să mă căsătoresc cu Tudor. Aveam totul. Probabil, îl şi iubeam pe atunci. şi mare lucru dacă nu-l iubeam? Toţi oamenii se iubesc şi după un timp nu se mai iubesc. A nu iubi e o stare, un obicei, chiar o slăbiciune. A iubi e firesc. Să dai din prea plinul sufletului tău! Să dai!

S-ar putea să ghicesc unde am greşit. Citeam zilele trecute un eseu despre dăruire... ,,Dând ce nu ai, dobândeşti şi tu, cel gol, cel pustiit, cele ce-ţi lipsesc. Mai adânc decât adâncul sinelui tău. Mai tăinuit, mai înfăşurat, mai limpede, izvor năvalnic care circulă fără oprire, chemând, îmbiind la părtăşie".

M-a binecuvântat cândva întrebarea monahului de la Rohia, care, de câteva zile, îmi răscoleşte gândirea. Oare m-am încumetat, cu nemaipomenită sfruntare să dăruiesc din ceea ce nu am? Am înţeles pilda celor doi bani aruncaţi de femeia văduvă în cutia darurilor? Să ţină de o altă vârstă această întrebare? şi de nebunia iubirii?

Luă piaptănul, îşi netezi părul spre spate. O singură dată. Ca un arc se ridică de pe scaun. Îmbrăcă o rochie simplă, gri. Luă de pe noptieră o fotografie, o ascunse în buzunăraşul de la piept şi cu o inimaginabilă absenţă, plecă.

Se trezi mergând spre casa socrilor. De mai multe ori el se refugia la părinţii lui, când se mai certau. După ce bătrânii s-au stins din viaţă casa a rămas pustie. Îi afectase şi pe ei fuga lui în străinătate. Rămăseseră singuri. Dar erau doi. şi poate nici n-au înţeles cum a perceput ea plecarea lui ciudată şi neverosimilă. Sau poate şi pentru ei a fost sfârşitul lumii. Telefonul devenise inutil ca şi trezitul, ca şi oglinda din baie...

Ca o culme a suferinţei, venise şi durerea aceea inexplicabilă de stomac, sau senzaţia netrăită până atunci că era însărcinată. O senzaţie nouă, şi de aceea chinuitoare. S-ar fi putut ca în tragedia acelei percepţii diferite a lucrurilor să fie chinul de a-l căuta pe celălalt, în bucuria de a-l găsi, în stupoarea că nu poate şi nu rămâne al tău, în suferinţa împăcării cu realitatea, de fapt alta, totdeauna alta.

Poate cea mai cuminte este realitatea. Realitatea, în forma ei primară şi de cele mai multe ori necesară, derulată cu o repeziciune care-ţi depăşeşte orice fantezie.

Iată-mă, deci, mergând spre el. Cât de necugetată şi de imperială în acelaşi timp pot fi. Merg să mai sufăr puţin, merg să-l simt, să-i adulmec trupul, să-i ascult tăcerile. Categoric, va tăcea! ,,Te-am rugat să nu-mi scrii. Am aşteptat totuşi. Te-am rugat să nu.... Zilnic atingeam, măcar cu privirea, cutia poştală."

Sau merg să-l încurajez, să-l consolez în casa goală de sufletele bătrânilor, să-l lămuresc că e bine ce-a făcut, să-i tămăduiesc ,,rănile" primite, să-l ascult, să aibă cui povesti, cine ştie? Poate mă mai iubeşte...

Da, merg, de trei ani mai conştientă? Mai normală? Nici n-aş fi avut bani pentru îmbunătăţiri estetice esenţiale. Sunt ca un fel de tramvai, care, vine şi te duce. Chiar dacă e aglomerat, cu tăbliţa întoarsă, de nu ştii dacă este ,,6" sau ,,9". De treizeci de ani întârzie, el vine. Te urci şi pleci...

Ce să-i ofer? Un fir de trandafir sau o sticlă de şampanie?

Cu câtă plăcere beam şampania rece; urmele dopurilor rămâneau semne pe tavan, Doamne, ce simt, îl iubesc la fel de mult?

Mă duc senină, aproape inconştientă de ce se va întâmpla, spre el. La el. Doamne, dacă altcineva în afară

de tine ar mai şti ce simt eu acum, ar considera-o o întâmplare jalnică şi fără viaţă? Noroc, Doamne, că numai Tu simţi ce simt eu acum. Poate nu m-ai învăţat să iubesc destul. Oi fi iubit după măsura mea? Şi ea atunci era alta, străbătută de o anumită naivitate sfântă care, de fapt, cred că m-a apărat împotriva propriei mele măsuri.

El a avut nevoie de o altă scară socială, de altă treaptă... Le-a avut? Să-i duc o aşchie din banca pe care mi-a dăruit-o. Aici în parc, mi-a dăruit o bancă. ,,E banca noastră. Îţi dăruiesc banca dinspre intrarea în parc. Ori de câte ori vei trece pe aici să ştii că sunt cu tine". Banca s-a despuiat de suflul iubirii noastre. Camil nu ştie. Mai exact, au rupt-o derbedeii într-o noapte, împreună cu alte bănci.

Mi-a dăruit o bancă. Realizez că nici nu-l va interesa dacă a mai rămas, sau nu, întreagă. Mi-a dăruit o zvâcnire din sufletul lui în forma unei bănci. Şi eu să-i duc acum o aşchie din ea? ,,Ce, eşti nebună? îmi va spune, să-mi aduci o aşchie... tot aşa ai rămas, investeşti mult prea mult în lucruri. Lucruri care, de fapt, nu sunt".

Unde va fi fiind limita dintre lucruri şi nelucruri, unde să rămână cătul acela al cheltuirii noastre, dacă nu într-un fleac neînsemnat şi chiar nefolosibil. Am văzut într-un sfârşit de vară o frunză. Ciudat, lângă codiţă - era o frunză de arţar - rămăsese forma ei verde, iar în rest, până la margini era uscată. Partea uscată îi completa mărimea întreagă. Din seva părţii vii se hrănea şi cealaltă. Viul era puţin. Hrănea uscăciunea. Nervurile nu lăsau să piară închipuirea frunzei...

Să fiu sinceră, absenţa lui Camil m-a întărit. A creat în mine un soi de filtru ciudat, care, la un moment dat, a început să funcţioneze foarte bine. Începusem să cercetez zi după zi, cu traiectoria foarte precisă a gândului, toţi anii aceia cât am fost împreună.

Greşeli! Încep să le văd cu ochii altcuiva, să le ating, să le simt nemernicia şi infernala lor fecunditate, celulă cu celulă. Un filtru torturant. Dacă stau să mă gândesc, îmi găsesc atâtea greşeli, încât - matematic vorbind - Camil trebuia să plece cel puţin cu un an mai devreme.

Ajung, imediat am să ajung! Îmi tremură picioarele: uite, necăjita asta de inimă e condusă de capul meu cel fără minte, nu mi-e că sunt inconştientă de inutilitatea acestui demers, mi-e că el nici n-o să-şi dea seama cât de mult mă străduiesc în a părea indiferentă! Gândurile aleargă nestingherite spre ceea ce a fost.

În casa noastră nimeni nu-şi aparţinea cu totul, decât prin întregirea celorlalţi. Acolo, deci, mama mea, îi semăna

bunicului, a cărui poză, de efect, obişnuiam s-o ţin la îndemână ca o mărturie a timpurilor apuse, o poză de la nunta acestor bunici ai mei.
Mama e un spirit dominant, cuprinzător. şi eu îi semănam. Camil a simţit pericolul. Inevitabila ciocnire dintre mine şi el.

Camil nu voia să intre-n casa noastră ca stăpân -- era prea comod să-şi asume riscul -- dar nici ca slugă. El se voia parte egală. Şi eu, poate zic o vorbă cu păcat, n-am observat. La început râdea de întâmplarea pe care i-o spusesem în legătură cu prima umilire a bunicului meu de către acel socru dominator şi zgârcit, ca mai apoi s-o aducă în discuţie, un leit motiv al reproşurilor pe care mi le arunca. ,,Păi, cum să pui un mire să taie varză alături de sluga de ,,ciung"? Asta ai fi vrut să fiu şi eu în casa voastră?"

Bunicul tăiase varza. Mireasa lui l-a urmărit de la fereastra camerei.
I-a plăcut siguranţa degetelor lungi şi albe, degete care urmau ca peste câteva ore să adulmece carnea... Pe lamele cuţitului de oţel, parcă i se reflecta încrâncenarea feţei, neputinţa de a se revolta -- era doar mire -- complicitatea miresei cu bătrânul acela dur şi neînduplecat.

Merg deja de aproape patruzeci de minute. Aglomeraţia, maşinile,
oamenii, gardurile, câinii, mamele cu cărucioare, toate îşi trăiesc sensul într-o ridicolă necadenţă cu mine, cu amintirile mele statice.

Rochia gri, lungă până la gleznă, trădează o femeie după care n-are rost să întorci capul. Nimic senzual. Singurul semn mai colorat este şiragul de coral roşu, pe care-l port.

Strâng cu putere cureaua, mă agăţ de ea, ca de ceva al meu şi numai al meu. Un bun cunoscător ar recunoaşte în degetele nervoase, crisparea ce mă stăpâneşte.

Camil nu mi-a spus niciodată pe nume, ci doar Tomis. Nu l-am întrebat de ce mă numea aşa... Tomis a mea...

Frâna bruscă a unei maşini mă readuce la realitate, ca şi cum cineva mi-ar turna pe cap o găleată cu apă rece. Întorc capul şi deodată am senzaţia unei stări rapide de greaţă, de vomă... şi... vreau să mă-ntorc.

Tudor, fiindcă el este, deschise portiera şi o rugă să urce.

-- Hai, că te duc unde vrei! Urcă! De zece minute îţi urmăresc mersul absent... Ce-i cu tine, femeia lui Dumnezeu?

Între ei se lăsă o tăcere inexplicabilă. Ce să facă? Mai avea de mers câţiva zeci de metri şi ar fi ajuns...

Realitatea asta blestemată! Roade ca un vierme într-un măr. În clipa în care vrei să muşti, nu ştii, nu ştii că el te pândeşte, ascuns, viu, precipitat. O cuprinde un râs ciudat.

-- N-are rost, Tudore! Nu mai am mult de mers. S-a întors Camil!

Glasul i se înmoaie, într-un ciudat refuz de a învinge momentul, de a-i spune: ,,Lasă-mă, domnule-n pace! Du-te dracului cu pretenţiile tale cu tot! Totdeauna apari în viaţa mea înainte de a mă salva din balamucul în care trăiesc. Pricepe că nu te iubesc. Atunci te-am minţit, ca să mă răzbun pe cuvintele lui Camil, ,,din egoismul tău de femeie". Te-am minţit şi am clacat din pricina minciunii proprii."

Am acceptat relaţia cu Tudor crezând că mă vindec. De ce tocmai el, la ora asta, îmi apare în faţă? Destinul să-l fi trimis? Apariţia lui să fie plecarea grea a celuilalt, plecarea aceea cu suflet cu tot? Cum trebuie să reacţioneze cineva care îşi aduce trupul ca pe o cutie în care se ţin odoare de preţ să-şi ia înapoi sufletul lăsat chezaş?

Amăgire. Nimic, nu se mai poate face nimic. Mai rămâne, totuşi, o speranţă. Să-i iubeşti sufletul, tăcerea, absenţa, să-i ierţi plecarea pentru că foamea de suflet l-a întors. Foamea de pământ îl aduce; să-şi adune urmele. Oare de ce în aceşti ani am simţit urmele ,,omului meu" peste tot? Poate am fabulat? Din furtuna plecării lui a mai rămas ceva de care nici el să nu fi ştiut?...

Povestea despre tăiatul verzei mă obsedează. Altcineva, în locul lui Camil, ar fi luat totul ca pe-o glumă. Dar el, nu! El, tot timpul m-a crezut aidoma mamei mele şi bunicului meu.

,,N-aţi terminat cu tăiatul verzei", strigă bătrânul de pe treptele casei. Impozant, domină cu statura sa. Mustaţa cu vârfurile în sus, părul rar, pieptănat cu cărarea pe dreapta... La nunta bunicilor mei, purta costumul lui din tinereţe cu rever mic. Manşetele cămăşii, apretate, ies la iveală din mâneca hainei. Bunicul şi ,,ciungul" taie varza îndrăcit în timp ce el, ca un stăpân, îşi cercetează ceasul cu lanţ de aur.
,,Paştele cui te-a făcut de dascăl!"

,,Da, sunt învăţător, strigase dascălul, sunt

sărac şi am douăzeci şi şapte de ani. Dacă nu-ţi plac de ce ţi-ai dat fata după mine? Ieri am venit în casa ta, şi azi mă pui să tai varză? Comerciantule! Niciodată n-ai să ştii de ce tai oricâtă varză mi-ai da. Am să fac munca asta, fără să-ţi spun nimic, pentru că în sângele meu, în cugetul meu curat, aud lăuta în faţa icoanei Pruncului Cel Sfânt. Tu n-ai urechi decât pentru sunetul banului, sunetul de piatră peste piatră... Din tine nu va rămâne decât o poză făcută la Belteki în Caransebeş, pe care eu o voi urca, cu mâna mea, la sfârşit, în pod."

-- Dar, Camil, eu nu sunt aşa, am căutat să mă scutur de acuzaţiile lui.

-- Acum, nu, dar... mai târziu?!

Tudor coboară. E în faţa ei. Mâinile lui puternice, bărbăteşti o prind de umeri. Da, forţa şi virilitatea lui au ameţit-o la un moment dat. Bruscheţea şi chiar indelicateţea din care şi-a făcut un fel de a fi, o caracteristică.

Femeia, cât de ciudată şi de stranie adâncitură întortocheată în hăţişurile propriilor ei dorinţe, nu pricepe că nu poate avea totul. Încearcă, greşeşte, suferă, uită şi nu mai recunoaşte. Minte, cel mai ades.

Când l-a cunoscut, Tudor a sedus-o, i-a acoperit gura cu sărutări.

S-a întâmplat repede, aproape că nu şi-a dat seama. A venit dezgustul, sila, ciuda, nedumerirea. Toate au copleşit-o. Îşi jurase să-l aştepte pe Camil... îşi simte şi acum goliciunea sufletească trezindu-se într-o baie infectă, fără apă caldă, dintr-un apartament unde Tudor, având cheile unui ,,prieten" o dusese. Din ziua aceea a început să se dispreţuiască. Lucrurile îşi pierduseră din conturul lor firesc, căpătaseră alt sens. Îl trădase pe Camil. În numai câteva luni!

Relaţia cu Tudor mergea automat. Mă suna. Îl sunam. Ne întâlneam repede...

-- Ştii de ce am nevoie de tine, Aura? Pentru că tu nu mă sufoci cu întrebări de genul: când suni, unde pleci, de ce nu m-ai căutat, ce-ai făcut ieri? Am nevoie, înţelege femeie, de absenţa ta, când eşti cu mine.

ăla a plecat şi te-a lăsat. Tu îl vrei încă. Îl iubeşti? Iubeşte-l, femeie! Aşteaptă-l! Pe mine nu mă deranjează! Nu-mi pasă. Eu te vreau acum.

Într-o noapte îl visasem pe Camil. Ducea un panou mare şi greu în spate. Îl lăsase la intrarea casei lui dându-mi în mână un dosar.

,,Corectează-l! Te rog, până vin, corectează-l!"

M-am trezit fericită. Camil avea nevoie de mine! Visele anunţă

liniştea sau neliniştea care va veni. Premoniţia lor i-a cutremurat, la un moment dat, şi pe cei de lângă mine. După aceea m-a sunat Tudor. ,,Aura, la zece să fii în faţa teatrului. Te duc la Lipova. Stăm câteva ore. La patru trebuie să fiu în Timişoara". Ce să fac? Trebuia să aleg între El din vis şi el ce mă aştepta. Mi-am făcut o cafea, am pus un disc de Bach şi pe muzica aceea reconfortantă, trebuie să recunosc, m-am simţit bine. Oare asta înseamnă înşelăciunea? Cred că da. Starea de bine din dimineaţa aceea, între visul cu Camil şi telefonul real, între semnalul gândului lui şi realitatea zilei de azi, m-a făcut să înţeleg două lucruri: că nu sunt puternică şi că nu pot refuza invitaţia şi că totul vine dintr-o nevoie ciudată de bine.

-- De ce plângi, Aura? Hai, urcă! Te invit la o cafea. O trase spre el. Deschizând uşa din spate, o împinse delicat. Femeia se împotrivi. Cu braţul îl ţinu la distanţă, şi-l rugă să-i dea drumul. Culmea, era calmă, senină chiar, nu mai avea emoţii. Parcă nici nu-l cunoştea.

-- Nu, Tudore, mulţumesc, nu! Lasă-mă, te rog, nu insista, nu urc. Crede-mă, înţelege-mi starea. El este aici! Mi-ai spus odată că sunt slabă. Aşa e. Nu am curajul să rup o legătură şi să încep o altă viaţă. Nu, nu mai sunt slabă, doar un pic nehotărâtă. Recunosc. Dar în fiinţa mea mai sunt răni, care au nevoie de timp să se vindece. Crede-mă, femeia de la Lipova a murit. Du-te, Tudore. Când ţi-e sete, când vrei să bei o cafea bună, sună-mă. Dar pentru atât. Lasă-mă să-mi găsesc măsura, să mă identific cu gândul că-mi pot asuma realitatea, forţa şi adevărul ei. Pricepi?

Rămân pe loc. Cheia din contact. Sucită încet. Motorul porneşte. Dacă nu mai avem nimic, ne rămâne totuşi dreptul de a iubi. Acest drept nu ni-l poate lua nimeni. Nimeni nu este răspunzător sau proprietar pe iubirea cuiva. De ce m-a învinuit Camil de orgoliul iubirii? El a fost, anii aceştia, tot timpul lângă mine. Între orgoliul singurătăţii asumate şi cel al iubirii, nu rămâne altceva decât poate o nezidire...

Am ajuns. Casa arată la fel. Pomii însă au mai crescut. În urmă cu trei ani, salcâmii din faţa casei erau mult, mult mai firavi. În schimb gardul s-a părăginit.

Oare, Camil e singur? Să-mi prezinte cu nonşalanţă pe domnişoara... ,,Ce spui, Tomis, nu-i aşa că e drăguţă?
Ne-am cunoscut anul trecut într-o croazieră. A terminat arhitectura acum doi ani. Nordicele au avut totdeauna ceva din volbura mării şi din nebunia pădurilor bântuite de furtună... Doamne, nu-mi lua minţile! Lasă-mă să fiu eu însumi, cea de la care am plecat,

mai dă-mi răsfăţul dorului de ducă, mai udă cu ploaie caldă crăpăturile arse din suflet. Mai lasă să zboare aripi şi fulgi... lasă-mi visele...

Camil Radu Stura îşi plimba degetul arătător peste cicatricea de pe fruntea lată, încurcat de întâlnire. Privindu-şi urma lăsată de accident are senzaţia că în faţă se află o altă persoană. Nu se poate obişnui cu imaginea asta nouă. Îşi dă seama şi încearcă s-o acopere cu câteva Şuviţe de păr, dar nu reuşeşte decât pe jumătate.

Îţi mulţumesc pentru prima lecţie de tăcere care poate, acolo, lângă lacrimile din sufletul meu, amintindu-mi de acordurile în ,,ghe dur" vor construi o lume ce niciodată n-ai s-o poţi percepe, o lume de care întotdeauna îţi va fi frică pentru că n-ai s-o poţi cumpăra...

,,Dă-mi varză, mai dă-mi varză... Lasă-mă să tai varza. Mireasa mea e sus, aud prin podele cum plânge, dar nu vine, nu
vine să-mi spună nimic, pentru că ea, ea poate a învăţat mult mai mult, mult mai înainte lecţia tăcerii. Sau poate îţi seamănă. Poate aranjează cu degetele ei subţiri şi firave, foarte tinere, pernele pentru liniştea de la noapte...

Mai dă-mi, Berceanule, să tai varză, aici în subsol, pentru că în subsolul lumii se întâmplă lucrurile grele şi adevărate. Poate tu ai dreptate... Aici, în subsolul lumii, ciungul se gândeşte la paharul de ţuică pe care o să i-l dai şi la banii cu care să-şi scoată raţia de ,,Oloi". Da, aici, plâng cuvinte în mine şi în tine sună piatră pe piatră!
Te las să învingi. Pentru că sunt singurul de care ai nevoie. Să mă pui la punct şi să mă învingi..."

Se apropie involuntar de ea, aşa, cu ochii închişi, cu respiraţia caldă şi precipitată. Femeia se opri câteva clipe derutată ca şi în clipa în care îi auzise glasul la telefon. Spaţiul care-i desparte sunt cei câţiva banali de trei-patru metri.

Prezentul. El, mai puternic decât ieri. Inocenţa şi neprihănirea lui intră în tiparele noastre malformate şi în loc să-şi păstreze curăţenia, noi ni-l alipim fără întrebări.
Fiecare după libertatea pe care o poate da celuilalt, după putinţa de a nu-l mai judeca.

Camil este aici. Eu sunt aici. i încă suntem doi străini. Topim în crematoriile sufletelor noastre tot trecutul. Acum, ni-l topim...
Tăcerea poate însemna teama de a nu ne îneca în propriul nostru fum sau în curajul de a ne elibera brusc de ea.

Se îndreaptă spre mine cu ochii închişi.

-- Miroşi la fel. Nu te-ai schimbat, îl aud. Eşti tu! Să nu deschizi ochii! îi mângâie cu o delicateţe pe care nu i-o cunoştea părul, urechile... Se opreşte. Tomis, te-ai tuns. ţii minte ce-mi spuneai: ,,Femeile, primăvara, ori se-ndrăgostesc, ori se tund." De ce tremuri? Să nu-ţi mai fie frică. M-am întors.

Urmează gâtul, braţele inerte, lăsate, uitate, abandonate, talia, şoldurile, coapsele, genunchii. De fapt nu e o atingere, e poate un câmp, o linie luminoasă având conturul regăsirii dincolo de ei, într-un spaţiu, care poate nici nu le aparţine, pe care nu-l pot materializa şi nici mărturisi pentru că încă îi trag sforile amintirilor...

Camil rămase îngenuncheat, lipindu-şi fruntea lată de genunchii mei reci.

-- Ai un semn? Nu l-ai avut. Lasă-mă să-l ating, să-l sărut, îi spune ea descoperindu-i cicatricea.

Încet, îi scoase sandalele, apoi se aplecă şi-şi apropie buzele de glezna ei.

-- Tomis, Tomis a mea...

Clipa următoare e de foame şi detăcere.

Mâna ta începe să se mişte. S-ar putea să nici nu fie mâna ta. Nici nu-ţi dai seama. Gestul, tot ce este mai curat dintre noi. Degetul mare se opreşte pe ceafă, celelalte răsfirate asemeni unei fecioare alunecând în alt pat, lângă alt corp, caldă, uitucă, între mătăsuri şi spaime. Se joacă pe spatele meu, claviatură vie, habar n-ai ce simt, cum ai putea şti, când palmele tale fac dragoste cu umerii mei, când toţi porii sunt treji şi mă desfac aidoma unei lalele galbene, dimineaţa, tu nu-ţi dai seama, braţul tău mă ară, mă despică, iar un abur fierbinte creşte în mine, ajunge spre şold, urcă încet, coboară la fel. Ard, sânii se umflă la gândul că vii, mă întorc, mâna ta se întreabă de ce, însfârşit cealaltă mână îmi acoperă sfârcurile, gura, buzele, dinţii, totul se întâmplă sub tine. ştiu că te iubesc. Nu mai suntem. Încerc să mă mişc, nu pot, aerul cald al camerei şi frigul de care mi-a fost frică ne seduc.

Degetele mele sunt aidoma trestiilor tinere, asemenea unui cântec cântat rar, cu lacrimi în ochi, evantai din zile şi nopţi din care am furat căldura trupului tău. Şi tu m-ai lăsat să fur.

Claviatură vie, care furi, fiindcă eşti lăsată să furi, împleteşte din ce ţi-a rămas la pornire -- când trebuia să dai -- şi de ce spre final eşti împăcată că ai fost lăsată să furi.

Găseşte legătura dintre ,,a da -- dăruire", astfel încât să nu simţi că ai avut un gol, pe care trebuie să-l umpli cu un furat dăruit...